

İşğal

1988-ci ilin fevral ayından Ermənistanın Azərbaycana təcavüzü, Azərbaycan torpaqlarının qəsbkar erməni silahlı qüvvələri tərəfindən işğalına başlanılmışdır.

Ermənistan Respublikasının hərbi təcavüzü nəticəsində Azərbaycan ərazilərinin 20 faizi işğal edilmiş, 20 mindən çox insan qətlə yetirilmiş, 50 mindən artıq adam yaralanmış və şikəst olmuşdur. Bir milyondan artıq insan 15 ildən çoxdur ki, qaçqın və məcburi köçkün şəraitində yaşayaraq Ermənistanın azərbaycanlılara qarşı etnik təmizləmə və soyqırımı siyasətinin qurbanı olmuş, elementar insan haqlarından məhrum edilmişdir.

İşğal nəticəsində 900-dən artıq yaşayış məntəqəsi talan edilmiş, yandırılmış və dağıdılmış, 6 min sənaye, kənd təsərrüfatı müəssisəsi və digər obyektlər məhv edilmiş, ümumi yaşayış sahəsi 9 mln kv. m²-dən artıq olan 150 yaşayış binası dağıdılmış, 4366 sosial-mədəni obyekt, eyni zamanda 695 tibb ocağı məhv edilmişdir. İşğal edilmiş ərazilərdə kənd təsərrüfatı sahəsi, su təsərrüfatı, hidrotexniki qurğular,

bütün nəqliyyat və kommunikasiya xətləri tam sıradan çıxarılmışdır. Dağıntılar nəticəsində iqtisadiyyata 60 milyard ABŞ dollarından artıq ziyan dəymişdir.

Hərbi təcavüz zamanı ələ keçirilmiş Azərbaycan ərazilərində 927 kitabxana, 164 tarixi abidə və muzey, 100-dən çox arxeoloji abidə, 6 Dövlət teatri və konsert studiyası dağıdılmışdır. Talan edilmiş muzeylərdən 40 mindən çox qiymətli əşya və nadir eksponat oğurlanmışdır. Belə ki, Kəlbəcər Tarix Diyarşünaslıq muzeyi yerlə yeksan olunduqdan sonra muzeyin ekspozisiyasına daxil olan nadir qızıl və gümüş zینət əşyaları, ötən əsrlərdə toxunmuş xalçalar Ermənistanla daşınmışdır. Şuşadakı Tarix muzeyinin, Ağdamdakı Çörək muzeyinin, Zəngilandakı Daş Abidələr Muzeyinin də taleyi belə olmuşdur. Oğurlanmış və məhv edilmiş bu tarixi-mədəni sərəvətlərin dəyərini müəyyənləşdirmək, pulla qiymətləndirmək mümkün deyildir. Bir sözlə Ermənistan Respublika-

sı "Hərbi münaqişələr zamanı mədəni sərvətlərin qorunması haqqında" HAAQA Konvensiyasının və "Mədəni sərvətlərin qeyri-qanuni dövriyyəsi haqqında" Paris Konvensiyasının müddəalarını kobudcasına pozaraq Azərbaycanın mədəni sərvətlərini talaqlamaqla məşğuldur.

Birləşmiş Millətlər Təşkilatının Təhlükəsizlik Şurasının 1993-cü ildə qəbul edilmiş 822, 853, 874,

884 saylı Qətnamələrində Azərbaycan Respublikasının ərazi bütövlüyünün tanınmasına və işğal olunmuş Azərbaycan ərazilərinin qeyd-şərtsiz azad edilməsi tələblərinə baxmayaraq Ermənistan Respublikası bu gün də işğalçılıq siyasətini davam etdirir.

● N.ALIŞOVA

Unutma!!!

Azərbaycanın 1988-1994-cü illərdə işğal edilmiş əraziləri: Cəmi: 13,110 kv.km. olmuşdur.

Keçmiş Dağlıq Qarabağın (Şuşa, Xankəndi, Xocalı, Əsgəran, Xocavənd, Ağdərə, Hadrut): işğal tarixi- 1988-1993-cü illər (sah: 4400 kv.km.) olmuşdur.

- 1991-ci il 26 dekabr Xankəndinin işğalı (sahəsi-926 kv.km, əhalisi-57000)
- 1992-ci il 26 fevral Xocalının işğalı (sahəsi-970 kv.km, əhalisi-1300)
- 1992-ci il 8 may Şuşanın işğalı (sahəsi-289 kv.km, əhalisi-28000)
- 1992-ci il 18 may Laçının işğalı (sahəsi-1875 kv.km, əhalisi-28000)
- 1992-ci il 2 oktyabr Xocavəndin işğalı (sahəsi-1458 kv.km, əhalisi-11000)
- 1993-cü il 3-4 aprel Kəlbəcərin işğalı (sahəsi-1936 kv.km, əhalisi-62000)
- 1993-cü il 7 iyul Ağdərənin işğalı (sahəsi-1700 kv.km, əhalisi-47000)
- 1993-cü il 23 iyul Ağdamın işğalı (sahəsi-1094 kv.km, əhalisi-161000)
- 1993-cü il 23 avqust Cəbrayılın işğalı (sahəsi-1050 kv.km, əhalisi-57000)
- 1993-cü il 23 avqust Füzulinin işğalı (sahəsi-1112 kv.km, əhalisi-110000)
- 1993-cü il 31 avqust Qubadlının işğalı (sahəsi-826 kv.km, əhalisi-38000)
- 1993-cü il 29 oktyabr Zəngilanın işğalı (sahəsi-707 kv.km, əhalisi-42000)

Bu tarixlər bizdə intiqam almaq, Vətən torpaqlarını mürdar erməni tapdağından xilas etmək üçün tarixi yaddaş olmalıdır.